

Motion till riksdagen 2007/08:Sf2

av Tomas Eneroth m.fl. (s)
med anledning av prop. 2007/08:29

Sänkta socialavgifter för vissa delar av tjänstesektorn

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till nedsättning av socialavgifter.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med en bred konsekvensanalys av förslaget effekter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förutsättningarna för ett hållbart socialförsäkringssystem.

Inledning

Den borgerliga regeringen föreslår att reducerade arbetsgivaravgifter för vissa delar av tjänstesektorn ska införas den 1 januari 2008. Förslaget måste statsstödsgranskas och godkännas av EU-kommissionen. Förslaget innebär att man helt slopar socialavgifter för vissa hushållsnära tjänster. De branscher som omfattas är reparation och underhåll av vissa fordon, reparation och underhåll av fritidsbåtar m.m., restauranger, catering, taxi, tvätterier, reparation och underhåll av skor och visa lädervaror, hunddagis, frisörer samt hud- och kroppsvård. Arbetsgivaravgifterna sänks från 32,42 procent till 10,21 procent, vilket betyder att endast ålderspensionsavgiften kvarstår. Nedsättningen berör såväl arbetsgivaravgifterna som egenavgifterna och den allmänna löneavgiften. Nedsättningen motsvarar 22,21 procentenheter för arbetsgivaravgifterna och maximalt 20,50 procentenheter för egenavgifterna. Syftet anges vara att ”varaktigt öka sysselsättningen, förbättra den samhällsekonomiska effektiviteten och minska svartarbetet i den svenska ekonomin”. I propositionen anges förslaget dessutom få effekter på det idag obetalda hemarbetet, då fler kan köpa hushållsnära tjänster och istället ägna mer tid för avlönat arbete.

Fel! Okänt namn

Snedvriden konkurrens, ökat krångel och risk för ökat skattefusk

Vi socialdemokrater motsätter oss förslaget om nedsättning av socialavgifterna. Förslaget innebär att en ny princip för avgiftsberäkning införs som kommer att skapa snedvridningar och gränsdragningsproblem och ökar företagens administrativa börda. Framförallt blir gränsdragningarna svåra för de företag som bedriver blandad verksamhet. En bensinmack som även säljer varmkorv ska betala en arbetsgivaravgift på den arbetstid det tar att sälja bensin och en annan på den arbetstid det tar att sälja korv. Det är inte politikernas uppgift att peka ut vissa branscher och ge dem särskilda subventioner. Goda och likvärdiga villkor för alla företag skapar en långsiktigt bättre utveckling. Det är heller ingen framtidssatsning. Samtidigt kritiserar ledande industriföreträdare på konkurrensutsatta marknader regeringen för bristande satsningar på utbildning, infrastruktur och forskning. När flera branscher alltså skriker efter mer resurser för forskningekar regeringens svar om sänkta arbetsgivaravgifter för delar av tjänstesektorn – tomt.

Flera remissinstanser har avstyrkt förslaget, såsom Skatteverket, SACO, LO och LRF. Regeringen borde vara mer lyhörd för de invändningar som framförts. Vi instämmer inte minst i den uppfattning som LO framfört om det felaktiga i att bekämpa skattefusk med skattesänkningar. Hade regeringen menat allvar med att komma åt fusk och överutnyttjande i skattesystemet borde man istället satsa på ökad kontroll och tydlig information. Skatteverket har framfört synpunkter om de omfattande svårigheter som uppstår vad gäller att kontrollera att reglerna för nedsättningen följs. Dessutom kommer de förenklingar samt åtgärder mot svartarbete och svartköp som Skatteverket tidigare föreslagit att få mindre effekt om förslaget genomförs.

Vi menar att sloandet av socialavgifter medför en stor risk för ett ökat skattebortfall. Genom att endast vissa branscher inkluderas i nedsättningen öppnar det för såväl krångel och felaktigheter som skatteplanering och skatteundandragande. Den som utför både nyckelservice och skoreparationer får avgiftsreducering för skoreparationer men inte för nycklar. För den som tidigare enbart höll på med nyckelservice ligger det nära till hands att börja med läderskor när verksamheten ett stenkast bort fått andra förutsättningar. Gränsdragningsproblem som ställer till det för den enskilde företagaren uppstår – det ökar krånglet, leder till mer pappersarbete och dessutom finns det risk för att verksamheter undandrar sig skyldigheten att betala skatt. Så när regeringen säger sig vilja förhindra svartarbete och fusk i ena änden öppnar man samtidigt för skattefusk i en annan.

Vi socialdemokrater har presenterat en generell och heltäckande jobb- och företagarpolitik med kraftiga satsningar på forskning och utveckling och ökad trygghet för landets småföretagare. Vi säger nej till regeringens kraftiga höjning av arbetsgivaravgiften för de minsta företagen och vill istället hjälpa småföretagen ut på den internationella marknaden genom ett stärkt exportfrämjande, kostnadsfri rådgivning och starkare svensk närvaro på viktiga framtidsmarknader. Vi har också föreslagit ett nytt innovationslån med högre

risk för svenska uppfinnare och innovativa småföretag. Slutligen tillför vi också ökade resurser till högskolorna för kommersialiseringen av forskningsresultat.

Socialavgiften – viktig finansieringskälla för välfärd och trygghet

Socialavgifterna är dessutom en av välfärdens viktigaste finansieringskällor. Att skapa särregler för vissa grupper eller branscher riskerar att på sikt urholka finansieringen av vår sociala trygghet och välfärd. Det är tydligt att regeringen inte värnar en generell välfärd som omfattar alla. För varje nytt förslag som den borgerliga regeringen lägger om sänkta avgifter ökar avstegen från en likformig beskattning samtidigt som välfärdsambitionerna minskar, vilket i sin tur öppnar för privata försäkringslösningar. När allt fler undantag införs minskar också försäkringsmässigheten i socialförsäkringssystemet. Sambandet mellan inbetalda avgifter och utbetalda ersättningar görs otydligare, samtidigt som våra gemensamma trygghetsförsäkringar riskerar att inte räcka till och tvinga människor att lösa privata tilläggsförsäkringar.

Problemet är inte varje enskild skattesänkning eller socialavgiftsnedsättning, utan den risk de sammantaget utgör för ett samhälle med höga välfärdsambitioner. Därför måste den borgerliga politiken på det här området sättas i relation till andra förändringar som genomförs. För samtidigt som regeringen till riksdagen driver fram nya skattesänkningar och förslag om nedsatta socialavgifter i tjänstesektorn, hotas tusentals tjänster i olika välfärdsverksamheter runt om i landet. Inom Försäkringskassan har aviserats ytterligare neddragningar av tjänster, trots att stora grupper som är i behov av och använder deras tjänster efterfrågar högre tillgänglighet och snabbare insatser. Inom kommuner och landsting där borgerliga majoriteter drar fram, planeras nya besparingar med minskad kvalitet och personalneddragningar som följd. Förändringarna i a-kassan, sjukpenningen och föräldrapenningen har redan blivit ekonomiskt kännbara för många. Effekterna kommer att bli alltmer märkbara och drabba människor i deras vardag, samtidigt som legitimiteten för ett trygghetssystem som omfattar alla minskar avsevärt.

På lång sikt utarmas möjligheterna till en gemensam och sammanhållen finansiering av välfärden. På sjukvårdsområdet ser vi nu hur man i Stockholm inrättar ett privat barnsjukhus för de personer som har råd att teckna barnförsäkringar. Noteras kan att barn som föds svårt sjuka eller med olika funktionshinder inte tillhör lönsamhetskategorin och därmed sällan eller inte alls kvalificeras till denna typ av sjukvård. Fri etableringsrätt och konkurrens är främsta ledordet, framför en politik som sätter behoven främst. Ett tydligt mönster träder fram – ett systemskifte i den svenska välfärden.

Vi socialdemokrater motsätter oss ett sådant systemskifte. Vi kan också konstatera att den borgerliga retoriken inför valet 2006 innehöll ett stort mått av falsk marknadsföring. De utfästelser som gavs om att inte omstöpa den

Fel! Okänt namn på

svenska välfärdsmodellen, som varit både framgångsrik och väl förankrad i vårt land, bryter regeringen nu successivt.

Regeringen säger sig bekämpa bidragsberoende. Men det är tydligt att det framförallt handlar om att minska trygghetsersättningar till enskilda i deras egenskap av medborgare och försäkringstagare. Men regeringen tvekar inte att utöka företagens beroende av bidrag. En märklig ordning som sänder dubbla budskap till allmänheten, till alla som bor, verkar och betalar skatt i vårt land.

Mer träffsäkra åtgärder för ökad sysselsättning och välfärd

Trots den goda konjunkturen är det många människor som inte får jobb. Dessutom finns de som har varit långtidssjukskrivna eller fått sjuk- eller aktivitetsersättning och vill komma tillbaka i arbete men som behöver byta arbetsplats eller yrke för att de inte längre kan arbeta som tidigare efter sjukdomen. För dessa behövs särskilda insatser – inte slopade socialavgifter.

Vi socialdemokrater vill istället satsa på åtgärder som bekämpar arbetslösheten bland dem som står längst ifrån arbetsmarknaden. Dessutom är det viktigt med insatser som förhindrar flaskhalsar på arbetsmarknaden. Sveriges arbetsplatser har en stor utmaning i att skapa ett mänskligare arbetsliv där alla ryms. Åtgärder måste till som förhindrar tidig utslagning från arbetslivet. Fler arbetstagare måste ges rätt till heltid. För att Sverige ska öka sin konkurrenskraft i den globala ekonomin, krävs dessutom offensiva satsningar på forskning, utbildning och kompetensutveckling. Det är här Sverige har en potential att växa. Det är så vi bäst investerar i framtiden.

Då väljer regeringen att lägga nästan 8 miljarder kronor på att stimulera en tjänstesektor som redan idag växer och sysselsätter många, och som dessutom sysselsätter många som egentligen har kompetens för andra jobb. Vi anser det vara en felprioritering.

Dessutom är det ytterst tveksamt om regeringens förslag kommer att ge märkbara effekter på det oavlönade hemarbetet. Lika tvivelaktigt är regeringens antagande att förslaget ska leda till att familjer förvärvsarbetar mera. Hade regeringen menat allvar med att vilja frigöra tid från arbete i hemmet och minska den sneda könsfördelningen av det obetalda hemarbetet borde man låta bli att införa vårdnadsbidrag, vilket medför att framförallt kvinnor förs längre bort från arbetsmarknaden. Regeringens försök att göra slopade socialavgifter till en jämställdhetsfråga blir ett hån mot alla barnfamiljer som redan jobbar hårt för att få ihop sin vardag. En trygg föräldrapenning och förskola med hög kvalitet byter regeringen bort mot ett vårdnadsbidrag och att cateringmat i bästa fall blir några kronor billigare att köpa.

Vi socialdemokrater avslår förslaget om nedsättning av socialavgifter för vissa delar av tjänstesektorn. Om förslaget ändå genomförs bör regeringen återkomma till riksdagen med en bred konsekvensanalys och uppföljning. En

Fel! Okänt namn på

sådan ska bedöma om förslaget gett de effekter som regeringen avsett eller om det istället har lett till att konkurrensen snedvridits, krånglet ökat och skattebortfallet blivit större. En särskild konsekvensanalys behövs om förslagens följder blir en ökad administrativ börda för företagen. Vi kräver dessutom att regeringen återkommer med en analys om hur förslaget påverkar försäkringsmässigheten i socialförsäkringssystemet samt de långsiktiga förutsättningarna för att finansiera välfärden och våra gemensamma trygghetssystem.

Stockholm den 14 november 2007

Tomas Eneroth (s)

Ronny Olander (s)

Kurt Kvarnström (s)

Matilda Ernkrans (s)

Magdalena Streijffert (s)

Siv Wittgren-Ahl (s)

Göte Wahlström (s)

Jasenko Omanovic (s)